

JAMMERBUGT
KOMMUNE

09-03-2020
Kirstine Røn
Direkte: 7257 7483
Mail: krr@jammerbugt.dk

Sagsnr.: 00.30.02-S00-20-19

Budgetproces og tidsplan 2021

1. Indledning

I det følgende beskrives processen og tidsplanen for arbejdet med Budget 2021-24 med fokus på den politiske behandling af budgettet.

Som det første beskrives den økonomiske politik med det formål at få fastlagt de økonomiske mål, der skal være udgangspunktet for kommunalbestyrelsens arbejde med budget 2021. Dernæst bliver der med udgangspunkt i budgetoverslagsår 2021 redegjort for det økonomiske udgangspunkt for budget 2021 og de økonomiske rammer og forudsætninger ridses op.

Som tidligere år inddrages MED-organisationen i budgetprocessen.

Der afholdes desuden høring i budgetprocessen således, at relevante parter som råd, bestyrelser m.fl. har mulighed for at afgive høringssvar.

Beskrivelsen af budgetproces 2021 er suppleret med tre bilag:

- A. Rollefordeling budget 2021
- B. Drejebog for MED-inddragelse
- C. Skema til afgivelse af høringssvar

2. Budgetforudsætningerne i det godkendte budget 2020 og overslagsår

I lighed med tidligere år baseres budgetlægningen på overslagsår 2021 i det vedtagne budget 2020.

Hovedtallene i det godkendte budget 2020 og overslagsårene

Mio. kr.	2020	2021	2022	2023
Indtægter (skatter og tilskud)	-2.519,9	-2.562,2	-2.618,8	-2.664,6
Driftsudgifter	2.435,4	2.412,0	2.403,7	2.383,8
Løn- og prisreserver	-	52,7	106,4	160,5
Renter	3,8	5,1	5,7	6,2
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-80,7	-92,5	-102,9	-114,1
Bruttoanlæg (inklusive jordforsyning)	88,1	131,2	107,6	76,6
Anlægs indtægter (inklusive jordforsyning)	-5,1	-6,8	0	0
Finansiering	32,1	23,9	25,7	27,5
Ændring af likvide aktiver	34,3	55,8	30,4	-9,9

+ = udgifter/underskud - = indtægter/overskud

Prognosen for udviklingen i hhv. den faktiske likviditet og den gennemsnitlige likviditet med udgangspunkt i regnskabstal for 2019 samt forudsætningerne i det godkendte budget 2020.

Udvikling i faktisk og gennemsnitlig likviditet (mio. kr.) (2020 priser)	2020	2021	2022	2023
UDVIKLING I FAKTISK OG GENNEMSITLIG LIKVIDITET				
Faktisk likviditet primo året	83,0	48,7	-7,0	-37,4
Forskydning	-34,3	-55,8	-30,4	9,9
Faktisk likviditet ultimo året	48,7	-7,0	-37,4	-27,5
Gennemsnitlig likviditet primo året	199,2	159,4	115,3	71,2
Forskydning	-39,8	-44,1	-44,1	-11,9
Gennemsnitlig likviditet ultimo året	159,4	115,3	71,2	59,3

+ = positiv likviditet / likviditetsforøgelse og - = negativ likviditet / likviditetsreduktion

Indtægterne

Beregningsen af indtægtssiden tager udgangspunkt i KL's skatte- og tilskudsmodel. Det betyder, at skatter, tilskud, budgetgaranti mv. er beregnet på baggrund af KL's forventninger i efteråret 2019. Der vil frem mod medio 2020 komme reguleringer heraf, bl.a. på baggrund økonomaftalen for 2021, midtvejsreguleringer mv. og opdatering af KL's tilskudsmodel.

I indtægterne (tilskud og udligning) er der forlods indregnet følgende tilskud:

- Et tilskud på 10 mio. kr. fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner. Omfanget af dette tilskud kendes først ved Økonomi- og Indenrigsministeriet svar på kommunens ansøgning om særtilskud.¹
- Et ekstraordinært finansieringstilskud på 35,3 mio. kr., svarende til finansieringstilskuddet i 2020.²
- Tilskud på 14,0 mio. kr. fra puljen målrettet kommuner med vanskelige økonomiske vilkår. Omfanget af dette tilskud i 2021 og fremadrettet afhænger af antallet af kommuner, der opfylder kriterierne, idet puljen fordeles efter befolkningsantal til de kommuner, der opfylder kriterierne.³

Følgende forhold er *ikke* indregnet i indtægtssiden i overslagsåret 2021.

- At Jammerbugt Kommune udløser kriteriet "fald i befolkningstal", da Jammerbugt Kommune ikke udløser det i 2020 indregnes det ikke i overslagsårerne. Hvis kriteriet udløses, vil der ske en forventet stigning i indtægterne fra tilskuddet på omkring 20 - 30 mio. kr. Dette er beregnet på baggrund af den eksisterende udligningsordning.
- Virkningen af en kommende udligningsreform.
- Som en del af regeringens udspil til udligningsreformen, foreslår regeringen en kompensationsordning på samlet 1,1 mia. kr. i 2021 og 2022 til de kommuner, som bagudrettet har fået for lidt i udligning pga. manglende oplysninger i uddannelsesstatistikken. Jammerbugt kommune forventes at modtage 16,8 mio. kr. i hvert af årene 2021 og 2022.

Et mere fyldestgørende overblik over indtægtssiden først vil være tilgængelig, når resultatet af den kommende udligningsreform er kendt samt, når økonomaftalen for 2021 er på plads i juni 2020.

Driftsoverskud

Der er i budgetoverslagsår 2021 et driftsoverskud på 92,5 mio. kr., men i løbet af budgetprocessen vil både indtægts- og udgiftssiden blive revurderet og opdateret på baggrund af økonomaftalen for 2021, budgetgarantien samt opdatering af øvrige budgetforudsætninger som f.eks. pris- og lønfremskrivning, ændret aktivitetsniveau, efterreguleringer fra tidligere år samt økonomisk konsekvens af ny ferielov.

Pris- og lønregulering

Der er vedrørende driftsudgifterne i 2021 indregnet en forventet pris- og lønregulering på 52,7 mio. kr. på baggrund af KL's skønnede fremskrivningsfaktorer fra 2020 til 2021. Priser er fremskrevet med 1,90 % og lønninger er fremskrevet med 2,78 %.

Økonomiudvalget beslutter i forbindelse med godkendelse af de økonomiske forudsætninger for budgetlægningen om der i lighed med tidligere år ikke skal fremskrives på varekøb og tjenesteydelser (en eventuel 0-fremskrivning på varer og tjenesteydelser forventes at udgøre

¹ Jammerbugt kommune har i hhv. 2018, 2019 og 2020 modtaget hhv. 15, 11 og 28 mio. kr. fra denne pulje

² Jammerbugt kommune har i de sidste tre år modtaget ca. 35 mio. kr. i ekstraordinært finansieringstilskud

³ Jammerbugt kommune har i 2018, 2019 og 2020 modtaget hhv. 11, 12,3 og 14 mio. kr. fra denne pulje

omkring 7 mio. kr. af den samlede fremskrivning på 52,7 mio. kr., hvis områder med kontraktlige forpligtigelser friholdes)

3. Økonomisk politik

Afsættet for budgetarbejdet er den økonomiske politik. Heri fastlægges de centrale økonomiske mål, som Kommunalbestyrelsen ønsker at opnå med udarbejdelsen af Budget 2021.

Driften: Resultat af ordinær drift skal set over hele budgetperioden dække de samlede anlægsinvesteringer.

Anlægsbudget: De samlede anlægsinvesteringer skal set over hele budgetperioden kunne finansieres af resultatet af ordinær drift.

Princippet indebærer, at der i nogle budgetår vil være træk på de likvide aktiver til finansiering til større anlægsprojekter (fx Jetsmark skolecenter) imens det omvendte vil være tilfælde i andre år.

Låneoptag og afdrag på lån: Jammerbugt Kommune ønsker som led i fortsat udvikling af kommunen at optage lån til vigtige, langsigtede investeringer.

Målsætningen er dog, at der over budgetperioden afdrages (netto) på gælden således, at gælden reduceres.

Likviditet: Det langsigtede mål er en likviditet på minimum 100 mio. kr.

4. Elementer i budgetoplæg – tekniske korrektioner, omstillings- og udvidelsesforslag

Centralt i arbejdet med budgetoplægget er begreberne tekniske korrektioner, omstillingsforslag og udvidelsesforslag. Definitionen af begreberne er udarbejdet med udgangspunkt i definitionerne fra sidste år.

Tekniske korrektioner, er justeringer i budgetrammen som følge af tidligere beslutninger, demografiske ændringer (reduktioner), nye love eller regler (lov- og cirkulæreprogram).

Det er direktionen, der er ansvarligt for at udarbejde et oplæg til tekniske korrektioner og det er ambitionen, at de tekniske korrektioner kan godkendes i Økonomiudvalget som en del af direktionens samlede budgetoplæg således, at det politiske fokus kan være på arbejdet med omstillings- og udvidelsesforslag.

Omstillingsforslag er forslag som skal give mulighed for at skabe rum til politisk prioritering, både ift. både drift og anlæg. Derfor arbejdes der med en omstillingspulje på 1,0 pct. af de budgetterede driftsudgifter i 2021 (24 mio. kr.). For at skabe tilstrækkelige muligheder for valg og prioriteringer arbejdes i foråret

med et omstillingskatalog på 36 mio. kr.

Nedenfor er omstillingspuljen på de 24 mio. kr. fordelt pr. politikområde ud fra driftsudgifterne, desuden er fordelingen af de 36 mio. kr. vist, disse er fordelt efter samme nøgle. Hvert fagudvalg skal finde omstillingsforslag svarende til deres andel af de 24 mio. kr., men for at skabe det nødvendige prioriteringsrum skal omstillingskataloget inden prioriteringen være på 36 mio. kr.

Driftsudgifter (1000 kr.)	driftsudgifter overslagsår 2021 (2020 pl)	Procent andel	Andel af omstillings- puljen 24 mio. kr.	Andel af omstillingspulje 36 mio. kr.
1 Dagtilbud	127.191	5,3	1.266	1.898
2 Undervisning og fritidstilbud	377.808	15,7	3.759	5.639
3 Sundhedsfremme, forebyggelse og særlig indsats	143.473	5,9	1.428	2.141
<i>Samlet Børne- og Familieudvalget</i>	<i>648.472</i>	<i>26,9</i>	<i>6.453</i>	<i>9.679</i>
4 Kultur, fritid og landdistrikter	48.899	2,0	487	730
<i>Samlet Kultur, fritid og landdistriktsudvalget</i>	<i>48.899</i>	<i>2,0</i>	<i>487</i>	<i>730</i>
5 Arbejdsmarkedsområdet	493.877	20,5	4.914	7.371
6 Forsikrede ledige	77.625	3,2	772	1.159
18 Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet - Serviceudgi	24.491	1,0	244	366
<i>Samlet Beskæftigelsesudvalget</i>	<i>595.993</i>	<i>24,7</i>	<i>5.930</i>	<i>8.896</i>
7 Sundhed og Senior	324.627	13,5	3.230	4.845
8 Sundhedsområdet	45.110	1,9	449	673
17 Sundhed og Handicap	256.176	10,6	2.549	3.824
19 Sundhedsområdet - KMF	148.718	6,2	1.480	2.220
<i>Samlet Social- og sundhedsudvalget</i>	<i>774.631</i>	<i>32,1</i>	<i>7.708</i>	<i>11.562</i>
9 Natur og Miljø	16.589	0,7	165	248
10 Infrastruktur	47.095	2,0	469	703
<i>Samlet Teknik- og miljøudvalget</i>	<i>63.684</i>	<i>2,6</i>	<i>634</i>	<i>951</i>
12 Erhverv og turisme	9.620	0,4	96	144
13 Administrativ organisation	195.035	8,1	1.941	2.911
14 Politisk administration	13.637	0,6	136	204
15 Kommunale ejendomme	44.843	1,9	446	669
16 Tværgående aktiviteter	17.148	0,7	171	256
<i>Samlet Økonomiudvalget</i>	<i>280.283</i>	<i>11,6</i>	<i>2.789</i>	<i>4.183</i>
Driftsudgifter i alt	2.411.962	100	24.000	36.000

Omstillingsforslagene kan både være specifikt orienteret mod bestemte områder men kan også have et tværgående fokus. Hvis forslagene kræver en investering for at kunne realiseres, bør dette fremgå og indregnes i potentialet.

I det indledende arbejde med omstillingskataloget vil nøgletal og sammenligninger med andre kommuner kunne anvendes for at identificere relevante budgetområder. Der udarbejdes et inspirationskatalog til de politiske udvalg med relevante nøgletal og sammenligninger.

Følgende områder kan også indgå i direktionens forslag til omstillinger:

- Fortsatte effektiviseringer og tilpasninger
- Investeringsforslag, hvor en investering i et område (evt. på længere sigt) medfører en fremtidig besparelse
- Ændringer i strukturen og organiseringen i de kommunale tilbud
- Digitalisering i forhold til interne processer og i forhold til borgerbetjening
- Anvendelse af velfærdsteknologi
- Specifikke forslag om ændringer i serviceniveau (blandt andet områder, hvor kommunens tilbud ligger over lovgivningsmæssige minimumsstandarder eller hvor udgiftsniveauet er højere end sammenlignelige kommuner)

I august prioriterer fagudvalgene, med udgangspunkt i direktionens oplæg, hvilke omstillingsforslag, der indstilles indarbejdet i Økonomiudvalgets oplæg til første behandling.

Økonomiudvalget vil på deres møde i august beslutte hvilke omstillingsforslag der skal i høring.

Udvidelsesforslag skal give mulighed for politiske prioriteringer og samles i et udvidelseskatalog, hvori forslag til budgetudvidelserne beskrives. Her kan forslag til nye tiltag eller forbedringer beskrives og det er også her budgetudvidelser som følge af demografisk udvikling indgår.

I august vil fagudvalgene drøfte forslag til budgetudvidelser, som kan indgå i de videre politiske drøftelser.

Selve prioriteringen af udvidelsesforslag sker på budgetseminaret. Dermed bliver der plads til en fællespolitisk drøftelse af hvilke udvidelsesforslag, der skal indarbejdes, med udgangspunkt i den samlede økonomiske situation herunder de økonomiske forudsætninger på indtægtssiden.

Der udarbejdes to særskilte kataloger med udvidelsesforslag indenfor hhv. drift og anlæg.

Offentlig høringsproces

Der afholdes offentlig høring af de omstillingsforslag, som Økonomiudvalget vælger, skal indgå i de videre budgetdrøftelser. Dette giver relevante parter som eksterne råd, bestyrelser, mv. mulighed for at afgive et høringssvar.

MED-organisationen er sikret indflydelse i forberedelsesfasen, og bidragene er derfor indarbejdet i budgetmaterialet, der er til offentlig høring.

Høringsperioden er fra den 22. august til 4. september. Alt relevant materiale bliver tilgængelig på kommunens hjemmeside den 22. august.

5. Rollefordeling

I forbindelse med budgetudarbejdelsen arbejdes der med en klar rollefordeling mellem Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget, fagudvalg og direktion. Denne fordeling skulle gerne være med til at sikre en god og smidig budgetproces.

Økonomiudvalget udarbejder et budget i balance, der sammen med alle ændringsforslag sendes til Kommunalbestyrelsen til drøftelse på budgetseminaret.

I oplægget til budgetseminaret indarbejdes en ramme til udvidelsesforslag, således at prioriteringen af udvidelsesforslag kan ske på budgetseminaret.

I det tilknyttede bilag A. 'Rollefordeling budget 2021' beskrives rollefordelingen i budgetprocessen yderligere.

MED-udvalgenes indflydelse

I lighed med tidligere år er der i budgetlægningen for 2021 og overslagsårene et stort fokus på inddragelse af MED-organisationen.

Overordnet tager HovedMED et medansvar for en god og involverende budgetproces og for at bidrage til budgettet med ideer/forslag. Desuden er det målet for HovedMED, at MED-organisationen bidrager til budgetlægningen gennem at kvalificere de enkelte omstillingsforslag.

Det tilknyttede bilag B 'Drejbog for inddragelse af MED-systemet' beskriver, hvordan MED-organisationen involveres i budgetprocessen og dermed sikres medindflydelse i budgetprocessen.

I efterfølgende tidsplan fremgår også i hvilke faser, MED-systemet skal inddrages.

I perioden hvor der arbejdes med omstillingskataloget og de relevante MED-udvalg bidrager til at kvalificere omstillingsforslag, er omstillingskataloget at betragte som et internt arbejdsblad. Da der er tale om foreløbige forslag, som ikke er politisk besluttede, henstilles der til, at MED-udvalgene behandler forslagene i overensstemmelse hermed.

6. Budgetmateriale til politisk niveau

I den elektroniske budgetmappe bliver det meste budgetmateriale tilgængeligt.

Til brug for udarbejdelse af omstillings- og udvidelsesforslag udsendes der relevant materiale til (fag)udvalgene uden for dagsorden. På udvalgenes møder drøftes disse emner, men der tilknyttes ikke bilag til dagsordnerne. Dvs. at omstillingskataloget behandles som et fortroligt arbejdsblad, indtil Økonomiudvalget i august tilkendegiver hvilke forslag, der skal sendes i offentlig høring.

Til temamødet den 25. juni udarbejdes der en oversigt over de omstillingsforslag som der har været arbejdet med i fagudvalgene. Desuden vises en foreløbig resultatopgørelse, hvor kendte konsekvenserne af Økonomiaftalen er indarbejdet.

Senest den 3. juli udsendes der en status på budgetlægningen som indeholder skøn over finansieringssiden (på baggrund af statsgarantien).

Der gennemføres i budgetprocessen en runde med 'spørgsmål/svar'. Frist for spørgsmål er den 21. august. Denne runde gennemføres før budgetseminaret, således er svarene tilgængelige i budgetmappen senest den 31. august.

Til Kommunalbestyrelsens budgetseminar udarbejdes følgende materiale: Den foreløbige resultatopgørelse, Tekniske korrektioner, omstillings- og udvidelseskataloger, likviditetsudvikling, skøn over selvbudgettering vs. statsgaranti mv. Desuden vil høringssvar samt evt. notater være tilgængelige i budgetmappen inden budgetseminaret.

7. Proces og tidsplan for budgetlægningen

Med afsæt i budgetprocessen og de tilhørende bilag ser tidsplanen for udarbejdelse af Budget 2021 således ud.

Direktionen vil i hele perioden arbejde med forudsætningerne for budgettet, og budgetoplægget vil være forankret i direktionen.

Tidspunkt	Aktør	Aktivitet
18. marts	Økonomiudvalget	Godkendelse af budgetproces: <ul style="list-style-type: none">• Behandling af budgetproces og tidsplan• Fastlæggelse af økonomiske mål og rammer for omstillingsforslag• Principper for pris- og lønregulering i budget 2021
26. marts	Kommunalbestyrelsen	Temamøde - Budgetproces for 2021 præsenteres og inspirationskataloget introduceres
14. – 16. april	Fagudvalgene	Igangsættelse af arbejdet med budget 2021 Fagudvalgene tilkendegiver hvilke områder, der skal arbejde med i forhold til omstillingsrammen Fagudvalgene drøfter inspirationskataloget på egne områder
22. april	HovedMED	Drøfter MED-inddragelsen i forbindelse med budgetproces 2021
22. april	Økonomiudvalget	Igangsættelse af arbejdet med budget 2021 på egne områder Drøfter inspirationskataloget på alle fagområder. Udvælger evt. områder, som skal bidrage med yderligere til omstillingskataloget.
11. – 14. maj	Fagudvalgene	Fortsat arbejde med omstillingsforslag i B2021 på egne områder.
20. maj	Økonomiudvalget	Fortsat arbejde med omstillingsforslag i B2021 på egne områder
8. – 11. juni	Fagudvalgene	Fortsat arbejde med omstillingsforslag samt mulighed for drøftelser af eventuelle udvidelsesforslag i B2021
Uge 24 - 25		Forventes Økonomaftalen mellem regeringen og KL

17. juni	Økonomiudvalget	Fortsat arbejde med omstillingsforslag samt mulighed for drøftelser af eventuelle udvidelsesforslag i B2021
24. juni	HovedMED	Status på budgetarbejdet – møde med borgmesteren
25. juni	Kommunalbestyrelsen	Temamøde: <ul style="list-style-type: none">• Status på økonomiforhandlingerne• Oplæg med status på arbejdet med omstillingsforslag præsenteres• KMB udstikker retningslinjer for det fortsatte arbejde med budgettet og katalogerne
3. juli	Kommunalbestyrelsen	Orientering om status på Økonomiaftale og arbejdet med budget 2021 sendes ud på mail til kommunalbestyrelse, direktion og HovedMED
August	Fagudvalgene og ForvaltningsMED	Dialogmøde omkring omstillingsforslag
10. -13. august	Fagudvalgene	Fagudvalgene skal indstille og prioritere omstillingsforslag
19. august	HovedMED og Økonomiudvalget	Dialogmøde
19. august	Økonomiudvalget	<ul style="list-style-type: none">• Beslutte i forhold til direktionens indstilling, hvilke tekniske korrektioner der skal indarbejdes i oplægget til budgetseminaret• Indstiller og prioriterer omstillingsforslag på egne områder• Beslutte hvilke omstillingsforslag, der skal sendes i høring
20. august - 31. august kl. 12.00	Høringsparter	Høringsperiode
21. august	Kommunalbestyrelsen	Frist for spørgsmål til 'spørgsmål/svar'
25. august	Information til offentlighed omkring budget 2021 – herunder MED-udvalg, ledere, Bestyrelsesrepræsentanter m.fl.	Status på budgetarbejdet 2021 samt gennemgang af høringsmateriale
27. august	Kommunalbestyrelsen	Temamøde vedr. B2021 herunder gennemgang af budgetoplæg til drøftelse på budgetseminar
31. august	Kommunalbestyrelsen	Frist for adm. Svar til 'spørgsmål/svar'
1. september	Økonomiudvalget	Ekstraordinært økonomiudvalgsmøde
4.- 5. september	Kommunalbestyrelsen	Budgetseminar

9. september	Økonomiudvalget	Førstebehandling af budget
17. september	Kommunalbestyrelsen	Førstebehandling af budget
24. september	Kommunalbestyrelsen	Budgetforhandlinger
28. september kl. 12.00	Kommunalbestyrelsen	Frist for ændringsforslag
30. september	Økonomiudvalget	Andenbehandling af budget
8. oktober	Kommunalbestyrelsen	Andenbehandling af budget
20. oktober	Information til offentlighed omkring budget 2021 - herunder MED-system, ledere, Bestyrelsesrepræsentanter m.fl.	Orienteringsmøde om godkendt budget
21. oktober	HovedMED/Direktionen	Orientering om godkendt budget, udmøntning af budget 2021 samt evaluering af budgetprocessen
10. december	Kommunalbestyrelsen	Budgettet udkommer elektronisk og er tilgængeligt i budgetmappen og på hjemmesiden